

Kristiania 28/5 78.

Kjære Grieg!

At begynde en i længere Tid afbrudt Brev-
veksling paany, er i undertiden lidt vanskeligt,
idet mindste naar man vil opløse Træden
der hvorden slip, og endmere naar man ikke
har en ganske ren Samvittighed, men maa be-
brejde sig Forvimmeligbed. I begge disse Til-
fælde befinder jeg mig. Reiserende at og i
rype laupt forglemt jeg og at berøre Lem-
ner, som allerede kan have tabt sin Interresse,
maa jeg dog til en Begyndelse beholde mig til
deres sidste Brev, og takker dem først og fremst
for Anviisningen paa Deres Onkel, som den der kin-
give bedst Birket om Muirkforholdene i
Bergen, en Anviisning der dog kom for sent til
at jeg kinde benytte mig deraf. Naar jeg
nemlig paa de 100 til 120 Breve, hvormed jeg
for Anledningen hadde plaget Folk rundt om
i Landet, kin hadde modtaget Svaa paa 106/12,
var dog Materialet til den historiske Oversigt
naar det samlede og Tiden saa laupt fremikredet.

at jeg maatte tænke paa Ordningerne og Udarbejdelsen
af det givne Skop, og da Manuskriptet skulde være
færdigt til Njstaar, gjaldt det at drive paa
med fuld Kraft, hvilket var saameget mere nød-
vendigt, som mit svage Sjin allerede hindrer
mig i at skrive og hin uæderstor Antrængelse
tillader mig at løse ved Lampeljs. I de mæn-
ke Wintermaaneder havde jeg derfor kun ca
2 Times daglig tid min Raadighed, med en jeg
endog enkelte Dage allerede ikke kunde se at
skrive. Som Folge heraf blev jeg først i Begyn-
delser af Marti-færdig med dette Arbejde, der dog
blot udgjød omkring 10 Skrøve Ark. Al Stør-
ryndance med Familie og Venner var i denne
Tid allerede standet, og siden efter end det derovre
Mangel paa Fremfærd, der er Skjeld i at jeg ikke
atfer er kommen igang dermed, - jeg til Maadanden
min Sjind og ansvare om Tilgivelse, da jeg havde
alle Forøj paa inbetrigende Undskjeldninger.

Saa har jeg endvidere at takke Dem fordi de
lader mig vederfare Retfærdighed, forsaavithim
de tilkom mig at kunne tage Hensin til andet
Menig. Taledning mine Ytringer om, at Ole
Olivens Engagement som Medlem i Mændforeningen
blev af Publikum ~~ikke~~ i Forbindelse
med ham personlige Forhold til Helt og karakteri-
seret som for vidt drevne Protektion, hvilket Me-
ning jeg som Helt sande Ven ikke kunde ønske jder.

ligere betydning ved Opfølgelsen af Oldem-Symphoni
paa Programmet til Musikforeningens 2 første Kon-
serter (hvilket jeg ogsaa af andre Grunde troede at
burde frarøbe) - i anledning heraf siger de "at jeg
hørte formegent efter hvad Folk sagde og lod mig
lede deraf". Dette var en for mig ganske ny og i
vilde Maader endog tilfredsstillende Udtalelse, da
mine Venner og Bekjendte lidt nok havde kastet mig
i Naesen, at jeg indet Flensborg tog til anden Mening,
at jeg holdt formegent paa min egen Overbevisning
o. s. v., og jeg begyndte virkelig holot om holot at
tro, at Folk kunde have Ret naar de idelig og altid
gjentog, at jeg var stridig og paastaaelig, at jeg hver-
ken saa til højre eller til venstre og ikke tog allermindst
Notits af hvad Publikum sagde. Næst jeg i saa Flens-
børg ganske beroliget, da de (og forhaabentlig flere)
siger, at jeg er en nok saa ikkikelig og medgjør-
lig Fjov. Bære jeg nu ikke forsigtede Deres gode
Mening om mig; thi jeg kommer nu til et Punkt,
i hvilket jeg aldeles ikke er medgjørkelig og hvori
jeg bestemt holder paa min Mening, med Fare
for at de deraf kan tage Anledning til at slutte
dem til mine Modstandere - jeg mener til dem,
der beskylde mig for Paastaaelighed, - og dette Punkt
gjælder Principerne for Opfølgelsen af nye Kon-
positioner paa Konc. programmene. De siger, at
om Musikky. blot gives en endog $\frac{1}{2}$ Koncert (det
silde er naturligtvis et hyperbolisk Udtryk), bør nos-

ikke Komponistens Arbejder ubetinget foretrak,
for alle andre og at det påligger Musikforening som
Pligt at optage dem paa sit Program. Jeger
aldeles ikke af denne Mening. Hvad der skaldan-
ne Hovedindholdet af saadanne Konserter og
give dem sit Trog - altsaa de større Kompi-
tes mit Skjøn vælger blandt det Bedste, som man
kjender og som de forhaandenværende Kræfter ere
istand istand til endeligt at udføre. Da man
nu ikke kan kjende alle Musikværker, bør idet
mindste Komponistens Navn være en Borgen for
at et paatænkt Værk staar nogenlunde i Niveau
med, hvad et Koncertintimitet plejer at give til-
bedste, hvad enten Komponisten er norsk eller
ej. Med Hensyn til de mindre Sager, saarvintmaa-
tange, Instrumentalidøer, mindre Kor o. s. v., da
tager man det jo i Regelen ikke saa nøje (da man
som oftest er nødt til at rette sig efter Solistens
Valg), naar det kun ikke staar i altfor skrygende
Modstrømning til Programmet's hele Karakter. Det
her Sprog gælder for mig i sin Almindelighed, og
jeg er ikke saavelvidig nok, at jeg uden videre
skulde stemme for Optagelsen af en Symphonien
anden større Komposition paa Programmet blot
fordi den er norsk; men jeg er paa den anden Side
saa glad ved Alver national-kunstnerisk Værktag
saa gjenmænt af Bevidstheden om, hvad nødvæn-
digt det er for vore begyndende Komponister at

faa Anledning til at høre sine egne Verker udførte
og derved vinde praktisk Erfaring i vokal og instru-
mentale Klangvirkninger m. m. m., at jeg afkal
Magt vil støtte et saadant Foretagende. Derfor har
jeg ogsaa i dette Tilfælde forelaaet den 3de Koncert,
som dog ikke kom istand; hvorfor? - Jeg skal lade
det være ubekendt indtil vi mundtlig tale ved.
Se selv, jeg kan ikke gaa med paa Deres Erfaring
eller - maarkensgjøre udtrykt - Deres Maade at
gibe Sagen praktisk an. En egen Koncert til Opfø-
relse af indleverede Begjnderarbejder tilligemed et
i Udbytte skiltet Honorar for Komponisterne af Kon-
certens mulige Overtid staar for mig, som det mest
passende Middel til at opmuntre Produktionen og
opnaa praktiske Resultater; men saaledes videwi-
dere at antage et Arbejde - det være stort eller litet -
derpaa gaar jeg ikke med. Og de selv! De, som er saa
ideelt anlagt! Trov De virkelig at ^{det vilde} gavne Ideen
om Deres saaledes opstillede Paastand blev taget tilful-
ge? Og trov De endvidere at de selv konsekvent
ville kunne gennemføre den i Praksis? - Jeg trov
nej! og skal i saa Hensende kun erindre om de
af Udbytte ~~indt~~ til Musikpr. indleverede Kom-
positioner.

En anden Sag, hvori jeg heller ikke kan sam-
stemme med Dem, ^{ansagende} er den i Musikpr. Lov inde-
holdte, der giver Bestyrrelsen en raadgivende
Stemme ved Valget af opførendes Musik, hvilken

Jeg synes at øyre dem temmelig meget. Men hvor
kjære Ven! Hvorfor har man idetkædetaget en Besty-
relse? Mon det blot er for at have nogle Ledede
der, der danner efter Dirigentens Tabe? Og hvorfor har
man i en anden af den Bestemmelse, at mindst 10
af Bestyrelsen skal være Mænd? Mon ikke
for at de skulle kontrollere Valget af Mænd? Thi
hvad anden Nytte skulle de vel kunne gøre, naa
indtager at birtaa ved Valget af Dirigent. Saafremt
ingen Mjndighed er tillagt Bestyrelsen, er denne
selvfølgelig overflødig og man trænger blot en Rags-
skabsfører, der tillige er Kaiser og en Dirigent.
Hvor i al Verden vil de finde et Koncertintu-
it, hvis Bestyrelse ikke har denne Ret? "Och
finni det, så är det på en annan planet,
hvart namn ej själfocke Flansten vet" eller
hvort det findes naa vor Klode, da er det alene
af Hensyn til Dirigentens Personlighed. Men jeg er
om engang ingen Ynder af Tilfeldigheder, og jeg
finder ingen Betryggelse i, at bygge en Loo para-
graf paa Hensynet til en enkelt eller enkelte
Personligheder - Dixi!

Der er endnu et Par Ytringer i Deres Brev, som
jeg maa omtale, fordi jeg rentindtaget aldeles ikke
forstaar dem og derfor gjerne vilde have en For-
klaring om, hvad de egentlig mener. De kalder min
sikring en "indeel Maschine". Her staa min søge
Forsand stille. Gjælder dette dem indre Organi-
sation, den Love, Bestyrelse o. s. v. (de har jo
selv været med at stifte den og har antagelig kiæmet

forme den ontrent efter (Grike), eller gjøder
den Prostitutionen. (De har jo i længere Tid været en
"raadig Dirigent"). Hjælp mig paa ret Vej og forklar mig
af hvilke Grunde eller hvad det egentlig er, som gjør
denne Fang. mindre ideel end saa mange andre
lignende. Jeg er ganske konfus, ved hverken til eller
und, og tvivlet det ikke er behageligt at tilstaa sin
egen Dummhed, maa Sandheden dog heraan. Saa
siger de lige i samme Øjeblik at, "da Ole Olsen
er af en egen praktisk (ikke ideel) Natur, saa på-
fer han netop tilgaae an en saa uideel Marki-
ne." Jeg kan ikke komme til andet Resultat
end at dette maa være Inkonsekvens; thi hvis
Minkfang. virkelig er saa uideel, saa synes mig
Nødvendigheden af en ideel Ledelse at være saa
saa meget mere paatrængende nødvendig, saaplen
der i hal kunne vende nogen Forbedring. Som
sagt, jeg forstaar Dem ikke. - Jeg har allid
bildt mig (maakte en det blot Indbildning) at have
holdt paa det Ideelle; men jeg har levet længe
nok til at gjøre den Erfaring at dette, formere
eller mindre rent at kunne virkelig gjøre; for en
meget stor Del er afhængigt af og maa rette efter
de ydre Forhold, med andre Ord: det er den gam-
le Kamp mellem Ide og den kraife, bjædende, u-
bønhørlige Virkelighed, og at apparfe det ene
efter det andet for saaledes at bringe en Slagt
Forsoning tilveje mellem begge, er det man
i daglig Tale kalder "at være praktisk". Det var min det

Jen Ting er jeg fuldstændig enig med Dem, nem-
lig: at man i en venkabelig Brevskilning ikke bør
tale hinanden efter Alinden, men indtælle rent ud
fra Leveren; det er jo gennem Tankendvæklinger
og Meningsbrydninger man skal vinde frem til
klarhed og modarbejde Enighed, og her gjølden
Forikjel: Alder efter min Mening Takt. —

Og nu til noget andet. Antagningerne om Skipen-
dien er, som Lindeman fortalte mig, allerede foren
14 Dag i Tid siden fra Departementet sendt Kom-
leen, men er endnu ikke naaet frem til mig. Jeg
behøver vel ikke at røge Dem, at jeg staaer paa
samme Standpunkt som for, hvad Uddelingen
angaar. Blandt Antagelserne er ogsaa Joha Schud!
de øvrige kjender de af Aviserne.

Jeg sag mig den Frihed, i de biografiske Notitser om
Dem i Mitshistorien at omtale Deres Strijgetvæn-
det, som Hals, netop dengang jeg holdt paa dermed,
fortalte var færdig. Jeg har vel ikke gjort noget
Galt?

Vorherre give Dem Paalmodighed til at gennem-
løse dette uanvendelig lange Brev (hvilket rigtig nok
bunde staaet som en Advarsel i Begyndelsen deraf).

De lever naturligvis nu et idyllisk Liv i Naturens
Skjød sammen med Deres Hustru og Deres Ven-
der. En venlig Hilsen til dem berre fra
Deres heng. Ven

J. G. Conrad.

Adresse: Osterhaugstaden N° 11.